

DE COM SOM AFECTATS PER LA TROBALLA D'UN NOU MATERIAL DIDÀCTIC

Anna Baiges Jordi

I.E.S Les Corts, Barcelona

Quan hom coneix un material nou, el treballa i s'embadaleix amb el que té a les mans, barrina com compartir aquesta troballa amb l'alumnat, com fer-lo partícip d'aquest sentiment i com experimentar la sensació d'aprendre cooperativament. Això és el que em va succeir amb l'ECODIÀLOGO, "un material educatiu que té com a objectiu potenciar l'educació ambiental a l'escola des de la reflexió filosòfica i sobre unes bases interdisciplinàries i interculturals"¹.

Aquest CD, perquè les noves tecnologies també poden ser usades a classe de Filosofia, conté tots els elements per provocar una actitud d'admiració a l'alumnat: es parteix dels quatre elements (Terra, Aigua, Foc i Aire) i en cada un d'ells hi trobem deu aspectes temàtics. Per cada aspecte es proposa una obra pictòrica i altres activitats com: música, contes, poesia, altres obres pictòriques i exercicis. Per això, per treballar el medi ambient s'ha pensat a fer-ho a partir de la matèria que li és pròpia, les ciències de la naturalesa, però afegint-hi elements que provoquen reflexions d'un altre ordre, com ara: socials, ètiques, estètiques, tecnològiques, econòmiques, etc.

L'experiència que presentem va sorgir d'una demanda concreta que ens van fer, des de Coordinació Pedagògica, a l'Institut Les Corts de Barcelona, on exercim la tasca docent. Es tractava d'ampliar el nombre de crèdits variables, assignats a 4t d'ESO; un d'aquests crèdits havia de ser de la matèria de filosofia i vam proposar **"I tu, què fas pel medi ambient?"**

Com el seu propi nom indica, el nostre objectiu consistia a reflexionar sobre el medi natural, tot fixant-nos amb les diverses teories que existeixen al respecte i, a partir d'aquí, posar de manifest la nostra acció respecte a l'entorn, tenint com a referent els drets humans de la tercera generació, que es concreten en "el dret de tota persona a néixer i viure en un ambient sa, no contaminat per la pol·lució i el soroll".

DE COM ALGUNS MATERIALS DE L'ECODIÀLOGO VAN PASSAR A FORMAR PART DE **"I TU, QUÈ FAS PEL MEDI AMBIENT?"**

Com a tasca prèvia, vam haver d'elaborar un material apropiat per l'alumnat de 16 anys i va ser en aquest moment que vam creure que manllevar imatges i activitats de l'Ecodiàlogo seria no només un mitjà adequat per treballar allò que

¹ Manuela Gómez i Irene de Puig, *ECODIÀLOGO. Diàleg filosòfic i educació ambiental*. Butlletí Filosofia 3/18, núm 53. Gener 2003.

ens proposàvem, sinó que això ens permetria donar dimensió ètica i estètica al crèdit que teníem entre mans.

Així, vam confegir un Power Point amb diverses obres pictòriques de l'Ecodiàlogo, algunes de les quals els alumnes van recollir al seu treball final, que pretenien transmetre els sentiments dels autors i a la vegada oferien múltiples punts de vista.

A partir dels quadres i de la música que porten incorporada, anàvem treballant a l'aula, tot dialogant respecte a l'actitud de l'ésser humà envers el medi ambient, portant a la pràctica la metodologia del *Projecte Filosofia 3/18*. També ens vam constituir en una comunitat de recerca en la que cadascú hi aportava les seves troballes, els seus dubtes, les seves inquietuds..., de manera que podíem treure les nostres pròpies conclusions.

D'aquesta manera, a l'aula es van treballar les diverses habilitats cognitives, especialment, les d'observar, formular hipòtesis, anticipar conseqüències, (habilitats de recerca), conceptualitzar, establir semblances i diferències, comparar i contrastar (habilitats de conceptualització), buscar i donar raons, raonar analògicament, relacionar parts i tot (habilitats de raonament) i, finalment, narrar, descriure, interpretar, sintetitzar (habilitats de traducció i formulació). A partir d'aquest treball i amb el suport de les TIC, l'alumnat va arribar a dues conclusions generals, que en paraules seves són:

- "L'ésser humà es creu l'amo de la naturalesa i per tant pot fer el que vulgui amb ella. Pensa que la natura només existeix per a servir l'ésser humà, que creu que té uns drets i uns deures envers ella, ja que l'ésser humà és l'únic subjecte de moralitat."
- "La naturalesa i l'ésser humà formen un tot , en el qual el component més important és l'home, aquest domina tota la fauna i la flora, però alhora tendeix a conservar la integritat, l'estabilitat i la bellesa de la naturalesa."

Després d'aquesta visió general, l'alumnat es va posicionar al voltat del segon punt de vista i va voler plasmar-ho amb un treball final, consistent amb un CD-rom, que conté obres pictòriques, música, fotografies i, en veu d'alguns alumnes, un MANIFEST FINAL , que diu:

"CONSIDERANT que som una sola família humana, tot i la gran diversitat cultural, i una sola comunitat de la terra amb un destí comú

CONSIDERANT que domina un tipus de producció i consum que devasta el medi ambient, esgota els recursos i extingeix les espècies

CONSIDERANT que hi ha un augment de la població humana sense precedents

NOSALTRES, alumnes de 4t d'ESO de l'IES Les Corts de Barcelona, MANIFESTEM que:

- en relació al món, hem de respectar la terra i tota forma de vida, ja que tenen valor per si mateixes, independentment que siguin necessàries per a nosaltres.
- En relació al país, hem d'intentar construir societats democràtiques i justes, per tal de conservar el medi ambient per les generacions d'ara i del futur.
- En relació a la ciutat, hem de contribuir a causar el menor impacte mediambiental.
- En relació a l'Institut, hem de respectar tant les zones verdes de les que podem gaudir, com el nostre centre, tot intentant crear una consciència mediambiental entre tot l'alumnat.
- En relació a nosaltres, ens comprometem a difondre els punts anteriors, per tal que hi hagi un canvi de mentalitat.

El treball final de CD-rom conté la nostra nova manera de veure el món que ens envolta, el nostre món, en definitiva.”

La valoració final d'aquest treball em pertoca fer-la a mi però, davant del que ara he escoltat per enèsima vegada, no puc fer res més que agrair a aquests alumnes la bona tasca feta.